

25 בנובמבר, 2010

לכבוד
סג"ד אילת דקר
מפקד בית סוהר גלבוע
שרות בתי הסוהר
דואר נע גלבוע, 10900
ובאמצעות פקס: 08-9193680

לכבוד
עו"ד גילה שבירו
מחלקת יעוץ משפטי
שרות בתי הסוהר
אזור תעשייה צפוני
ת.ד. 81
רמלה, 72100
ובאמצעות פקס: 08-9193840

שלום רב,

הנדון: מניעת העברת מסמכים בין עו"ד לאסירים בבית סוהר גלבוע ופגיעה קשה בזכות האסירים לייצוג והיוועצות

הריני לפנות אליכם בעניין שבנדון ולבקש את התערבותכם המיידית, כדלקמן:

1. הח"מ נכחה אתמול, 24.11.10 בבית סוהר גלבוע ונועדה עם כמה אסירים לצורך מתן יעוץ משפטי.
2. בין יתר האסירים שנועדה עמם הח"מ היה האסיר מאהר יונס שביקש לפגוש אותה לצורך בחינת אפשרויות ייצוג בנושאים שונים הנוגעים לענייניו האישיים ותנאי כליאתו.
3. במהלך המפגש ביקשה הח"מ מאחד הסוהרים להעביר לידיה שני מסמכים שהיו ברשותו של האסיר שנראו בעיניה בעלי זיקה ישירה לנושא שביקש האסיר יעוץ משפטי אודותיו. שני המסמכים שביקשה הח"מ לקבל היו חשופים לעיני כל. שניהם כתובים וערוכים בשפה העברית בשפה מובנת ואפילו אחד מהם הנו סיכום של ישיבת ועדת חוקה חוק ומשפט מחודש מאי, 2000 בנוגע לאפליה בין אסירים ערבים ליהודים.
4. **או אז נמסר לח"מ כי קבלת המסמכים הנה אסורה וזאת כי לדעת אחד הגורמים מטעם בית הסוהר, אין הם נוגעים לאסיר עצמו או לענייניו ומכאן אין להעבירם לידי הח"מ! הח"מ הפצירה באחד הסוהרים לקבל את המסמכים והדגישה כי הם חיוניים לטיפול המשפטי בענייניו של האסיר וכי היא חייבת לקבלם על מנת שתוכל להעניק לאסיר ייעוץ משפטי ולבחון אפשרויות ייצוג עתידיות לבקשתו של האסיר. למרבה הדאבון, המסמכים נשארו ברשותו של האסיר והח"מ לא יכלה לקבלם.**

5. **מהאסיר יונס הובהר לח"מ, כי אין זו הפעם הראשונה שבה נמנעת ממנו העברת מסמכים לידי עורכי דין וכי אין מדובר בתקלה חד פעמית.** האסיר ניסח בעבר עתירת אסיר בעניין זה אולם

P.O. Box 8921 Haifa 31090 Israel Tel: (972)-4-950-1610 Fax: (972)-4-950-3140
חיפה 31090, ס.ב. 8921, هاتف 04-9501610, فاكس 04-9503140
חיפה 31090, ת.ד. 8921, טלפון 04-9501610, פקס 04-9503140
Email: adalah@adalah.org http://www.adalah.org

הגשתה לבית המשפט נחסמה על ידי בית הסוהר לאחר שהובטח לאסיר, כי פרקטיקה זו לא תשנה וכי הוא יוכל להעביר לעורכי דינו את המסמכים הנדרשים.

6. אי העברת המסמכים לידי הח"מ מהווה פגיעה קשה הן בזכותו של האסיר לייצוג וקבלת ייעוץ משפטי והן בעבודתה של הח"מ כמי שבאה לבצע תפקידה המקצועי נאמנה. מדובר בהגבלה נוספת על ההגבלה הקיימת ממילא בביקורי עורכי דין לאסירים שפוטים המתבטאת במחיצה החוצצת ביניהם.

7. זכותו של אסיר להיפגש עם עורך דין שמורה לו בין הוא עציר או שפוט. זכות זו מעוגנת באופן מפורש בפקודת בתי הסוהר [נוסח חדש], התשל"ב – 1971 (ס"ק 45(א)). העובדה כי הפקודה מאפשרת פיקוח על המפגש בין עו"ד לבין לקוחו לא הופכת את הפיקוח לאמצעי צנזורה ולמקור שיקול דעת רחב הנתון בידי גורמי הכליאה להחליט מה רלוונטי לענייניו המשפטיים ומה לא. הפקודה קובעת באופן מפורש, כי הפגישה תעשה ביחידות ובתנאים המבטיחים סודיות הדברים והמסמכים שיוחלפו בפגישה, כאמור בס"ק (ב):

"פגישת אסיר עם עורך דין תיעשה ביחידות ובתנאים המבטיחים את סודיות הדברים והמסמכים שיוחלפו בפגישה, אך באופן המאפשר פיקוח על תנועותיו של האסיר."

8. ההגיון והרציונאל הקבוע בפקודה מעוגן גם בפקודות נציבות שב"ס. סעיף 20 לפקודת נציבות 04.34.00 (וכותרתה "מתן שירות מקצועי לאסירים ועצורים ע"י עורכי דין"), קובע, כי:

"א. בפגישה בין אסיר/עצור לעורך דינו שיש לה קשר ענייני לשירות המקצועי שנותן עורך דין יהיו נוכחים רק האסיר ועורך דינו. הפגישה תיערך באופן המבטיח את סודיות חילופי הדברים בין עורך הדין והאסיר/עצור ולא ימצא סוהר או אדם אחר בטווח שמיעה."

9. להזכירכם, כי רק לאחרונה קבע בית המשפט המחוזי בנצרת, כי בכל מה שנוגע לעציר המסווג כביטחוני קיום מפגש מבעד למחיצה הנו בלתי חוקתי בעליל. בית המשפט ביטל למעשה את סעיף 20(ג) לפקנ"צ 04.34.00 ככל שהדבר נוגע לעצירים [עתי"א (נצ) 48300-07-10 מחול נ' שב"ס].

10. אכן, נכון ליום זה וכתוצאה מעניין מחול לעיל, רק עציר המסווג כביטחוני זכאי לפגוש את סניגורו ללא מחיצה להבדיל מאסיר שפוט. עמדתנו הנה כי מה שנאמר על-ידי בית המשפט בעניין מחול לגבי העציר תקף כלפי אסיר שגם לו זכות הגישה לערכאות תוך הבטחת סודיות שמורה. מכאן יש להורות על הסרת המחיצה גם בהקשרם של אסירים שפוטים.

11. הדברים שנאמרו על ידי בית המשפט בעניין מחול והקשיים שדובר עליהם באותו הקשר רלוונטים ביתר שאת גם לגבי אסירים. כך תיאר בית המשפט באותו עניין את הקושי שמעוררת המחיצה במהלך המפגש:

"פגישה בין עורך דין לבין לקוחו העציר, כשבין השניים מפרידה מחיצה, פוגעת פגיעה של ממש בטיבה של

ההיוועצות. שיחה המתקיימת בין עורך הדין לבין לקוחו, כאשר מחיצה מפרידה ביניהם, כששיחתם מתנהלת באמצעות טלפון, העיון יחדיו במסמכים איננו מתאפשר, והעברת כל מסמך בין השניים נעשית באמצעות הסוהר המשגיח על הפגישה, איננה כשיחה בלתי אמצעית שתתקיים בין השניים כאשר אלה יושבים סביב שולחן אחד, מעיינים יחדיו במסמכים, כאשר בשיחה משתתפים לא רק העציר ועורך דין אחד (כל אחד מכשיר טלפון בידו) כי אם מספר עורכי דין ועוזריהם. חשובה בעיניי השיחה הבלתי אמצעית הישירה. שלילתה מהווה פגיעה בטיבו של הייעוץ. הפגיעה באיכותה של ההיוועצות משום מגבלות אלו היא פגיעה של ממש (השוו עת"א (מחוזי – ת"א) 3232/09 בר מוחה נ' שירות בתי הסוהר, נבו (2010), העוסק במגבלות על פגישה בין אסיר בהפרדה לבין עורך דינו). פגיעה זו גוררת אחריה פגיעה בזכותו של העציר להליך הוגן, ואדגיש שוב, אנו מדברים על מי שמוחזק כחף מפשע, ונלחם על חפותו בעודו שוהה בבית העצורים."

12. מכל מקום, בפנייתנו זו אנו מלינים על העובדה, כי גם כאשר מתקיים המפגש מבעד למחיצה שב"ס נוטל לעצמו סמכות נוספת שהמחוקק לא העניק לו, ורואה לנכון לצנזר את המסמכים המועברים בין עורכי הדין לאסירים לפי שקול דעת מוחלט שלא מוענק לו בכל. חובת הסודיות שאמורה להיות מובטחת בין עורכי הדין לאסירים מופרת, המסמכים חשופים ללא בקרה לעיני הסוהרים שמגדילים לעשות בכך שלא רק שהם מעיינים במסמכים אלא גם מונעים העברתם.

13. למעלה מן הנדרש נציין, כי ההבחנה בין אסיר המסווג כביטחוני לאסיר המסווג כפלילי לצורך העניין הנה פסולה מעיקרה. לא ברור מדוע הח"מ יכולה בנקל להעביר כל מסמך לאסיר פלילי, יהא עונשו אשר יהא ותהיה חומרת עבירתו אשר תהא, בעוד שהדבר מנוע המנה באם בחרה לייצג אסיר המסווג כביטחוני. זכותו של אסיר להחליף דברים עם סניגוריו בסודיות שמורה לו ללא זיקה לסיווגו בכלא. סמכותו של שב"ס לפקח על הנעשה איננה יכולה לגרוע מזכותם של האסירים לסודיות.

14. יצויין כבר עתה, כי אנו דוחים כל ניסיון להצדיק את הפרקטיקה הקיימת כיום בכך כי עורכי דין יכולים לנצל המפגש עם לקוחותיהם לצרכים אסורים ובלתי חוקיים. אכן, יתכנו מקרים בודדים ומצערים שבהם יעשו עורכי הדין שימוש לרעה בתפקידם. יחד עם זאת, אין די בחשש זה כדי להצדיק פגיעה גורפת במפגש בין האסיר לסניגורו או כדי להעניק לרשות הכליאה סמכויות שלא מוקנות לה. היטיב לתאר זאת, בית המשפט בעניין מחול, כדלקמן:

" בשולי הדברים אציין, כי לעולם יהיו עורכי דין שיסרחו, שימעלו בתפקידם, יעבירו מידע לעציר, יתאמו ראיות, גרסאות ועוד כיו"ב, כפי שיהיו מי שיעבירו חפצים אסורים לעציר. אלא שהטיפול בעשבים שוטים אלו איננו צריך לבוא

בדמות של הוראה גורפת, שתחול על כלל המפגשים בין עורכי דין לעצירים ביטחוניים, תוך פגיעה קשה בזכות ההיוועצות, כי אם בדרכים אחרות, משמעתיות או פליליות. המאבק באותם עורכי דין המועלים באמון הניתן בהם אינו יכול לבוא על חשבון זכותו של עציר, שטרם הוכרע דינו, להיוועץ עם עורך הדין, ומכאן על חשבון זכותו לקיומו של הליך פלילי הוגן."

על יסוד האמור לעיל, הנכם מתבקשים :

1. **באשר לעצירים המסווגים כביטחוניים** : לפעול כאמור בפס"ד מחול ולהורות על ביטול ס"ק 20(ג) לפקודת הנציבות, שמספרה 04.34.00 ככל שזה נוגע לעצירים המסווגים כביטחוניים ;
2. **באשר לאסירים שפוטים המסווגים כביטחוניים** : לבטל את ס"ק 20(ג) לפקודת הנציבות, שמספרה 04.34.00 ככל שזה נוגע למפגש בין אסירים שפוטים המסווגים כביטחוניים לבין עורכי דינם ; **ולחילופין בלבד** : להורות לרשויות הכליאה בכלל ולבית סוהר גלבוע בפרט להמנע מלהתערב **במסמכים** המועברים בין עורכי הדין לבין האסירים ולפעול להעברת המסמכים לאלתר לבקשת האסיר או עו"ד ללא עיכוב.
3. להורות לרשויות הכליאה להבטיח סודיות מוחלטת במפגש עם עורכי הדין לבין לקוחותיהם בבתי הכלא ולהמנע מכל סוג של צנזורה על החומרים המועברים ביניהם, כל אימת שעו"ד הדין הצהיר בפני הגורמים הרלוונטיים כי מדובר במסמכים שהנם לצורך טיפול ויעוץ משפטי בעניינו של האסיר.

אודה למענכם בהקדם!

בכבוד רב,

עביר בכר, עורכת דין

העתקים :

- הסניגוריה הציבורית הארצית
- לשכת עורכי הדין – ועדת שב"ס
- לשכת עורכי הדין – הועדה לעברות ביטחון
- לשכת עורכי הדין – ועדת סניגוריה ציבורית
- האסיר מאהר יונס – בית סוהר גלבוע